

۵. باور غلط درباره رتبه اعتباری بانکی/امکان اصلاح رتبه هست؟

شناسه خبر: ۱۴۱۱۱۲ پنجشنبه ۳۰ فروردین ۱۴۰۳ - ۷:۲۵

امتیاز اعتباری به شکل یک عدد اعلام می‌شود و بیانگر میزان ریسک مالی و تمایل ایفای تعهدات شخص در زمان مقرر می‌باشد. متأسفانه، در برخی موارد، تصورات اشتباهی درباره امتیاز اعتباری وجود دارد که در این گزارش به آنها می‌پردازیم.

به گزارش خبرنگار اقتصادی موج خبر، بانکهای کشور سالانه صدها هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت می کنند که بخش عمده آن بر اساس روش سنتی قرار دادن وثایق سنگین در رهن بانک است، این موضوع درمورد وامهای خرد هم صدق می کند و همین عامل باعث شده است تا بسیاری از مردم که اعتبار و توانایی پرداخت اقساط وام را دارند به دلیل نداشتن وثایق سنگین مانند خانه و موارد دیگر از دریافت وامهای خرد برای رفع نیازهای ضروری خود محروم بمانند.

اعتبارسنجی مشتریان بانکها راهکاری است که در این حوزه در دنیا به کمک مردم و بانک ها آمده است تا به برقراری توسعه عدالت اقتصادی در زمینه دریافت تسهیلات بانکی خرد کمک کند.

اعتبارسنجی به معنی ارزیابی و سنجش توان بازپرداخت متقاضیان اعتبار و تسهیلات مالی و احتمال عدم بازپرداخت اعتبارات دریافتی از سوی آنهاست. اعتبارسنجی روش های متنوعی دارد و با به کارگیری تکنیکها و روشهای پیشرفته و نوین آماری، سوابق مالی افراد را بررسی می کند و بر اساس آن یک رتبه اعتباری برای آنها در نظر می گیرد، این عدد نشان می دهد که فرد چقدر احتمال دارد از عهده بازپرداخت اقساط برآید و چقدر احتمال دارد این کار را نکند.

اصلاح مدل اعتبارسنجی مشتریان بانکها یکی از برنامه های بانک مرکزی برای گسترش هم تسهیلات خرد در شبکه بانکی است که از سال قبل استارت آن زده شد و آنطور که معاون فناوری های نوین این بانک می گوید امسال بناست مدل جدید اعتبارسنجی در شبکه بانکی اجرایی شود.

پیش از این نیز مهران محرمیان؛ معاون فناوری های نوین بانک مرکزی گفته بود: سامانه اعتبارسنجی در حال حاضر عملیاتی شده است و سابقه چکهای برگشتی و تسهیلات دریافتی از بانکها و برخی لیزینگ ها در این سیستم ثبت و نگهداری می شود.

اما نکته مهمی که در زمینه اعتبارسنجی وجود دارد، فراهم شدن امکان نظارت بر عملکرد بانکها و جلوگیری از رفتار سلیقه ای با مشتریان خوش حساب است.

معاون فناوری های نوین بانک مرکزی در این زمینه می گوید: بانکها به صورت سیستمی ملزم به در نظر گرفتن رتبه اعتباری اشخاص حقوقی و حقیقی در پرداخت تسهیلات شده اند. با استفاده از این سیستم ما به سرعت متوجه تخلفات بانکها در اعطای تسهیلات می شویم و با آن برخورد می کنیم.

بانک مرکزی و وزارت اقتصاد در دولت سیزدهم اهتمام بیشتری برای توسعه اعتبارسنجی دارند و تعیین مدل جدید اعتبارسنجی نیز با همین هدف در دستور کار قرار گرفته بود. البته در دولت فعلی دستورالعمل اجرایی اعطای تسهیلات خرد، نیز برای اجرا به شبکه بانکی ابلاغ شده است.

در این دستورالعمل ضمن ارائه فهرستی از تضامین و وثایق قابل اخذ از متقاضیان دریافت تسهیلات خرد، مقرر شده اعطای تسهیلات خرد به متقاضیان دارای سابقه و امتیاز اعتباری بر اساس اعتبارسنجی، در قبال اخذ حداکثر 2 مورد وثیقه انجام

پذیرد. مواردی همچون اوراق بدهی اعم از اوراق پذیرفته شده در بازار سرمایه و غیر آن، سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس از جمله سهام عدالت، اموال عینی با ارزش عرفی از قبیل خودرو، مسکوکات یا مصنوعات طلا و همچنین سیم کارت دایمی ثبت شده تحت مالکیت مشتری، بخشی از وثایق معتبر اشاره شده در این ابلاغیه هستند.

مسئولان بانک مرکزی قبلاً گفته بودند: مدل جدید بر اساس تجربیات جهانی و با استفاده از شاخص‌های بانک جهانی و پنج شرکت معتبر بین‌المللی در زمینه اعتبارسنجی و مدل‌سازی بر اساس یادگیری ماشین تهیه شده است و نسبت به مدل قبلی بهبود قابل ملاحظه‌ای داشته است.

افزایش پوشش آماری افراد برای اختصاص رتبه اعتباری و نیز افزایش دقت مدل را از جمله مهمترین ویژگی نسخه جدید است؛ در مدل قبلی صرفاً افرادی که از بانکها تسهیلات دریافت کرده بودند مورد بررسی قرار می‌گرفتند و لذا امتیاز اعتباربخشی از اشخاص که سابقه دریافت تسهیلات از بانکها را نداشتند شفاف نبود اما در نسخه جدید با افزایش فاکتورهای لحاظ‌شده، درجه پوشش و نیز دقت مدل بهبود یافته است.

در طراحی این مدل از شاخص‌های متنوعی استفاده شده است که مواردی مانند رفتار اشخاص در بازپرداخت تسهیلات، سابقه اشخاص در پرداخت چک، سابقه محکومیت‌های مالی اشخاص، وضعیت پرداخت مالیات و حتی مواردی مانند پرداخت یا عدم پرداخت جرایم راهنمایی و رانندگی را می‌توان به‌عنوان مهمترین شاخصه‌های مورد بررسی برای تعیین امتیاز اعتباری برشمرد.

طبق اعلام مدیرعامل شرکت اعتبارسنجی؛ در این مدل رفتار پنج سال گذشته افراد بررسی می‌شود نه فقط در حوزه بانکی بلکه در حوزه‌های مختلف این بررسی انجام می‌شود و هر چقدر امتیاز بالاتر باشد ریسک بازپرداخت تسهیلات کمتر می‌شود.

مدلی که الان در حال استفاده است براساس 18 شاخص اعتباری است و با این مدل موجود برای 30 درصد افرادی که تسهیلات گرفته‌اند میتوانیم اعتبارسنجی کنیم و 70 درصد مردم امتیازی ندارند؛ این موضوع در خصوص پرونده تسهیلاتی اشخاص حقوقی وضعیت بدتری دارد، در این حوزه فقط برای 10 درصد می‌توانیم اعتبارسنجی کنیم.

قاسم‌پور از تعیین 248 شاخص در مدل جدید اعتبارسنجی خبر داد و گفت: مدل در شورای سنجش بانک مرکزی ارایه و تایید شد؛ اطلاعات شاخص‌های مد نظر تا حدودی دریافت شد. در حوزه‌های چک، تعهدات ارزی، ضمانت نامه‌ها، صنعت قضایی، بیمه، سدک درآمدی و حوزه‌های مختلف شاخص‌ها را نهایی سازی کردیم؛ مدل آماده رونمایی است و

تا یک ماه آینده این مدل را رونمایی خواهیم کرد.

وی با بیان اینکه 100 درصد مردم جامعه با این مدل دارای امتیاز اعتباری می شوند و دقت مدل از 76 درصد به 89 درصد رسیده است، تصریح کرد: نیازمند طراحی محصولات متنوع در حوزه های مختلف بودیم، مدیریت ریسک و امتیاز اعتبار سقف چک را می توانیم داشته باشیم؛ در حوزه بیمه افرادی که ریسک کمتری دارند با حق بیمه کمتری می توانند بیمه نامه بخرند.

به گزارش تسنیم، امتیاز اعتباری به شکل یک عدد اعلام می شود و بیانگر میزان ریسک مالی و تمایل ایفای تعهدات شخص در زمان مقرر می باشد. متأسفانه، در برخی موارد، تصورات اشتباهی درباره امتیاز اعتباری وجود دارد که در این گزارش به آنها می پردازیم.

1- اخذ گزارش اعتباری از سوی خود شخص جهت بررسی آن، منجر به کاهش امتیاز اعتباری می شود؟

اخذ گزارش های اعتباری و بررسی آن توسط شما تاثیری بر امتیاز اعتباری ندارد و توصیه می شود که امتیاز اعتباری را به طور منظم بررسی نمایید. بررسی گزارش اعتباری می تواند به شما کمک کند تا هنگام درخواست اعتبار، از زاویه دید اعتباردهندگان نیز شرایط مالی و اعتباری خود را ارزیابی کنید. همچنین علاوه بر امتیاز اعتباری، نیاز است تا گزارش اعتباری خود را به صورت منظم بررسی نمایید، زیرا امکان دارد که اطلاعات کاملی از شما در آن درج نشده باشد و به همین دلیل در صورت مشاهده هر گونه مغایرت در گزارش اعتباری خود، می توانید نسبت به ثبت اعتراض و رفع اطلاعات اشتباه در گزارش اعتباری اقدام کنید تا تصویر کامل و صحیحی از شما در گزارش اعتباریتان منعکس شود.

2- برای افزایش امتیاز اعتباری باید تسهیلات خود را زودتر از موعد و به صورت یکجا تسویه کنیم؟

تسویه یکجا و زود هنگام تسهیلات به طور مستقیم امتیاز اعتباری شما را دستخوش تغییر نمی کند. تسهیلاتی که به صورت یکجا تسویه می کنید به عنوان یک بدهی خاتمه یافته در نظر گرفته می شود و بازتابی از رفتار اعتباری شما در آینده نخواهد بود.

3- بلافاصله پس از تسویه بدهی های معوق، امتیاز اعتباری افزایش می یابد؟

پرداخت بدهی هایی که مدتها از سررسید آنها گذشته است، در لحظه تاثیری بر امتیاز اعتباری شما ندارد. امتیاز اعتباری

ناشی از رفتار اعتباری طی چند سال گذشته است. بنابراین، برای بهبود امتیاز اعتباری، بعد از تسویه بدهی های سررسید شده، باید رفتار مناسبی در بازپرداخت اقساط از خود نشان دهید.

4- دریافت تسهیلات جدید باعث افزایش امتیاز اعتباری خواهد شد؟

امتیاز اعتباری هر شخص شامل عملکرد مالی و غیرمالی وی در طی زمان می باشد و دریافت تسهیلات جدید تاثیری بر افزایش امتیاز اعتباری شما نخواهد گذاشت و تنها در صورت رعایت تعهدات و بازپرداخت به موقع اقساط آن، می تواند منجر به افزایش امتیاز اعتباری شما شود. حتی افزایش ناگهانی میزان تعهدات می تواند برای مدتی امتیاز اعتباری شما را کاهش دهد زیرا این موضوع موجب افزایش بدهی شما و در نتیجه افزایش ریسک اعتباریتان خواهد شد. به صورت کلی توصیه می شود تا همواره متناسب با شرایط اقتصادی خود و به صورت متعادل، تسهیلات بگیرید و همواره نسبت به بازپرداخت به موقع آنها اقدام کنید.

5- اگر اطلاعات گزارش اعتباری من اشتباه باشد، امکان ویرایش آن وجود ندارد؟

اگر اطلاعات گزارش اعتباری شما، نادرست یا ناقص است، ابتدا باید با بانک مربوطه تماس بگیرید. ممکن است بتوانید از این طریق موضوع را حل کنید و به این ترتیب بانک، اطلاعات به روز شده را به شرکت اعتبارسنجی گزارش دهد. اعتباردهندگانی که اطلاعات نادرست یا ناقص را گزارش می کنند، مسوول به روزرسانی آن هستند. همچنین می توانید اعتراض خود را به صورت رایگان در شرکت مشاوره رتبه بندی اعتباری ایران از طریق مرکز ارتباط با مشتریان به شماره 021_88700500؛ ثبت کنید.

انتهای پیام/

انتهای پیام/